

Postupy vo verejnom obstarávaní

Oskár Kuna

Základné dokumenty

- Zákon o verejnom obstarávaní v platnom znení (343/2015 Z. z.)**
- System riadenia EŠIF a Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania (verzia 3 účinná od 19.04.2023)**
- Metodické usmernenia ÚVO**
- Metodické pokyny CKO**

Stanovenie PHZ

(predpokladanej hodnoty zákazky)

- Stanovenie PHZ
 - neaktuálny prieskum/rozpočet (**max. 6 mesiacov pre vyhlásením**)

- PHZ sa stanovuje vždy **bez DPH**

- V prípade zákaziek s nízkou hodnotou nižšieho rozsahu je možné určiť úspešného uchádzača a predpokladanú hodnotu zákazky aj jedným úkonom.

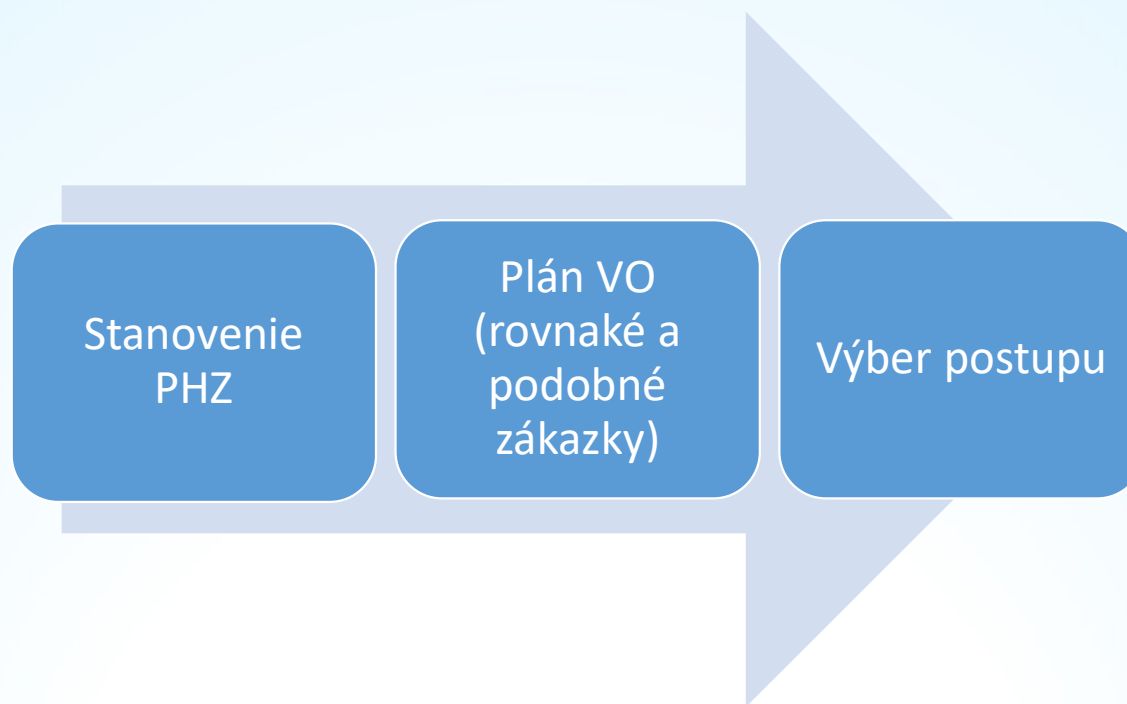
POZOR! Pri zákazke s nízkou hodnotou vyššieho rozsahu už nie.

Stanovenie PHZ

- §6 Zákona o verejnom obstarávaní
- §6 ods. 16 – Nedovolené delenie zákazky (zákaziek)
 - Plán VO – výber správneho postupu
- Nevypracovanie Plánu VO zvyšuje riziko nesprávneho zvolenia postupu zadávania zákaziek
 - Potrebné predložiť čestné prehlásenie
 - Rozpočtové organizácie musia vychádzať zo schváleného rozpočtu

- Rozpočet projektanta sa musí zhodovať s výkazom výmer
- Prieskum trhu pre určenie PHZ musí byť vykonaný pre tú istú špecifikáciu ako pri výzve na predkladanie ponúk

Výber správneho postupu

Postupy verejného obstarávania

- Zákazka z výnimky** – malého rozsahu < 10 000 €
- Zákazka s nízkou hodnotou**
 - Nižšieho rozsahu < 70 000 € (tovary a služby)
< 180 000 € (stavebné práce)
 - Vyššieho rozsahu 70 000 € - 180 000 € (tovary a služby)
180 000 € - 300 000 € (stavebné práce)
- Podlimitná zákazka** 180 000 € - 215 000 € (tovary a služby)
300 000 € - 5 382 000 € (stavebné práce)
- Nadlimitná zákazka**

Limity sa líšia v závislosti od subjektu verejného obstarávania

- Vyhľadávka ÚVO**

Výber správneho postupu a nedovolené delenie zákaziek

- ❑ Účelové rozdelenie zákazky, koncesie alebo súťaže návrhov predstavuje jedno z najzávažnejších porušení zákona, keďže pri nižšej predpokladanej hodnote zákazky je predpoklad, že sa o publikácii zákazky dozvie užší okruh hospodárskych subjektov, čo môže v konečnom dôsledku nepriaznivo pôsobiť na hospodársku súťaž
- ❑ O nedovolené rozdelenie zákazky môže ísť napríklad v situácii, keď verejný obstarávateľ rozdelí rovnaké či obdobné plnenie predmetu zákazky (ak ide napríklad o plnenia, ktoré z hľadiska funkčného/vecného spolu súvisia) do viacerých zákaziek a pre každú z nich uskutoční samostatné verejné obstarávanie, a zároveň zadanie takýchto viacerých dodávok v rámci jedného verejného obstarávania by malo za následok použitie prísnejšieho postupu v zmysle zákona o verejnom obstarávaní.
- ❑ Podľa ustálenej rozhodovacej praxe ÚVO (napr. mesačník ÚVO „Úvodzovky“ z apríla 2021 ako aj Rozhodnutie o rozklade ÚVO č. 3691-P/2019 z 10.5.2019) nezákonné rozdelenie zákazky v zmysle § 6 ods. ZVO nastáva v situácii, keď verejný obstarávateľ rozdelí rovnaké či obdobné plnenie predmetu zákazky do viacerých zákaziek a pre každú z nich zvolí samostatný postup zadávania zákazky, pričom ide o také predmety plnenia zákaziek, ktoré z hľadiska funkčného, časového, miestneho spolu súvisia a zároveň zadanie takýchto dodávok tovaru v rámci viacerých verejných obstarávaní by malo za následok, že by tieto nepodliehali prísnejšiemu postupu zadávania zákaziek v zmysle zákona o verejnom obstarávaní

Nedovolené delenie zákaziek

Časová súvislosť

- rovnaké, prípadne časovo blízke obdobie vyhlásenia, resp. uskutočnenia zadávania zákaziek a uzavretia zmlúv,
- rovnaká alebo podobná lehota plnenia zákazky

Miestna súvislosť

- najmä miesto plnenia zákazky.
- v prípade obce je to celá obec, v prípade VÚC celý kraj

Vecná/funkčná súvislosť

- spočíva predovšetkým v posúdení skutočnosti, či predmetom zákaziek je plnenie rovnakého či podobného charakteru, ktoré je charakteristické pre zadávanie jednej zákazky ako celku, v ktorej **podľa konkrétnych možností trhu** a so zachovaním princípov zadávania zákaziek sa môže verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ rozhodnúť obstarávať podobné zákazky na uskutočnenie stavebných prác v jednej zákazke rozdelenej na samostatné časti, pričom umožní predkladať ponuky na jednu alebo viacero z týchto častí.

Nedovolené delenie zákaziek príklad

Verejný obstarávateľ: **§ 7 ods. 1 písm. c) - VÚC**

Predmet zákazky: **Stavebný dozor** pri rekonštrukcii ciest

Vyhlásenie zákaziek: v rámci **mesiacov január-marec**

Úsek 1 = PHZ 30 000 EUR bez DPH

vyhlásená ako ZsNH nižšieho rozsahu **OK**

Úsek 2 = PHZ 40 000 EUR bez DPH

vyhlásená ako ZsNH nižšieho rozsahu **OK**

Úsek 3 = PHZ 60 000 EUR bez DPH

Vyhlásená ako ZsNH nižšieho rozsahu **ZLE**

Rozdiel v zákazkách s nízkou hodnotou

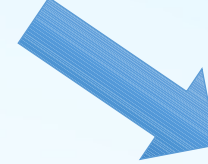
ZsNH nižšieho rozsahu

- zadávanie LEN cez elektronickú platformu
- nemusí byť zverejnená vo Vestníku ÚVO

- < 70 000 € (tovary a služby)
- < 180 000 € (stavebné práce)

- možnosť určiť úspešného uchádzača a PHZ aj jedným úkonom (**1 kolovo**)

- lehoty 4/6

ZsNH vyššieho rozsahu

- zadávanie LEN cez elektronickú platformu
- zverejnenie vo Vestníku ÚVO

- 70 000 € – 180 000 € (tovary a služby)
- 180 000 € - 300 000 € (stavebné práce)

- samostatne (**2 kolovo**)

- lehoty 7/9

Lehoty na predkladanie ponúk

- ❑ Pri určovaní lehôt sa postupuje podľa príslušných ustanovení ZVO v závislosti od zvoleného postupu VO.
- ❑ V prípade, že sa po vyhlásení VO **doplnia alebo zmenia podmienky** uvedené v oznámení o vyhlásení VO alebo súťažných podkladoch, zväži sa súčasne aj predĺženie lehoty na predkladanie ponúk s ohľadom na charakter tejto zmeny/doplnenia.
- ❑ Lehota na predkladanie ponúk alebo lehota na predloženie žiadostí o účasť by **mala byť primeraná predmetu zákazky** a/alebo stanoveným podmienkam účasti
napr. s ohľadom na zložitosť zákazky, ak ide o stavebné práce väčšieho rozsahu
- ❑ V prípadoch, kedy plynie lehota na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť aj cez **dni pracovného pokoja alebo štátne sviatky** (najmä obdobie vianočných a veľkonočných sviatkov) je potrebné zohľadniť pri určovaní lehôt túto skutočnosť a lehoty primerane predĺžiť (v záujme podpory hospodárskej súťaže)

Lehoty na predkladanie ponúk príklady

- Do lehoty sa nezapočítava deň zverejnenia (resp. zaslania výzvy)
- Počítajú sa len pracovné dni
- Musí ísť o celý deň (24 h)

ZsNH nižšieho rozsahu – tovary

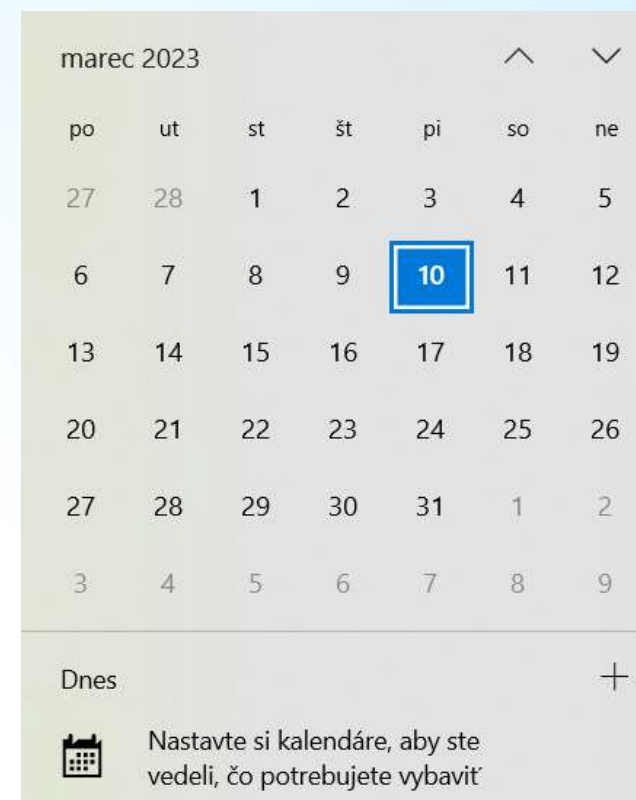
Oslovenie uchádzačov: 10.03.2023

Lehota na predkladanie: 17.03.2023

ZsNH vyššieho rozsahu – stavebné práce

Vyhlásené VO: 10.03.2023

Lehota na predkladanie: 24.03.2023

Lehoty dodania

Dodanie môže byť skôr ako stanovený termín

Zmluvný termín môže byť kratší ako termín uvedený v súťažných podkladoch ale nie naopak!

Lehoty dodania príklady

- V súťažných podkladoch: do 90 kalendárnych dní
- V Kúpnej zmluve: do 90 pracovných dní **ZLE**

- V súťažných podkladoch: do 3 mesiacov od vystavenia objednávky
- V Kúpnej zmluve: do 5 mesiacov od vystavenia objednávky **ZLE**

- V súťažných podkladoch: do 12 mesiacov od účinnosti zmluvy
- V Zmluve o dielo: do 9 mesiacov od účinnosti zmluvy **OK**

Podmienky účasti osobné postavenie

- Taxatívne vymedzené v zákone - § 32 ods. 1 písm. a) až f)
- Potrebné je dbať na správnu textáciu uvedenú v oznámení (výzve) a v súťažných podkladoch

Podmienky účasti finančné a ekonomické postavenie

- Taxatívne vymedzené v zákone – je možné vybrať, ale nie modifikovať
- Nie sú podmienky účasti vo výzve/súťažných podkladoch nastavené tak, že neprimerane obmedzujú hospodársku súťaž?

Podmienky účasti technická a odborná spôsobilosť

- Taxatívny výpočet v zákone (§34 ZVO)
- Primeranosť – princíp transparentnosti
- Nie sú obmedzujúce tak, že neprimerane obmedzujú hospodársku súťaž?
- Ak bola výzva zaslaná iba vybraným záujemcom, spĺňajú títo potenciálni uchádzači podľa verejne dostupných zdrojov podmienky účasti?

Opis predmetu obstarávania

❑Predmet zákazky musí byť opísaný jednoznačne, úplne a nestranne

- ❑Nie je opis predmetu zákazky vypracovaný tak, že umožňuje predložiť iba výrobok konkrétnej značky?
- ❑V prípade zákaziek s nízkou hodnotou nižšieho rozsahu zadávaných výlučne formou oslovovania min. troch potenciálnych záujemcov zaslaním výzvy na predkladanie ponúk cez elektronickú platformu, je možné sa v prípade technických špecifikácií uvedených vo výzve na predkladanie ponúk odvolávať na konkrétneho výrobcu, výrobný postup, obchodné označenie, patent, typ, oblasť alebo miesto pôvodu alebo výroby za predpokladu, že všetci potenciálni záujemcovia oslovení s výzvou na predkladanie ponúk sú spôsobilí dodať predmet zákazky spĺňajúci určené technické špecifikácie.
- ❑Nie sú obmedzujúce tak, že neprimerane obmedzujú hospodársku súťaž?
- ❑Je povolené predložiť ekvivalenty? Je potrebné predkladať ďalšie dokumenty k ekvivalentným výrobkom? Je ekvivalent presne definovaný?

Vyhodnotenie predložených ponúk

- Boli vyhodnotené podmienky účasti v súlade s výzvou?

Napr. osvedčenie na výkon činnosti stavebného dozoru pre pozemné stavby

- Neboli stanovené počas hodnotenia nové podmienky alebo sa naopak upustilo od nejakej podmienky?
- Zhodovala sa špecifikácia výrobku (predmetu zákazky) víťazného uchádzača s ponukou?
- Predložil úspešný uchádzač ponuku v súlade s výzvou (ak bola požadovaná špecifikácia výrobku, uviedol ju alebo dodal požadované certifikáty)?

Dodatky – zmena zmluvy

- Osobitne aj žiadosť o kontrolu Dodatku (nie spolu so žiadosťou o kontrolu VO)
- Povinnosť postupovať v súlade s § 18 zákona o verejnom obstarávaní
- Všeobecné metodické usmernenie ÚVO k zmenám zmluvy **č. 10-2019 z 24.10.2019**
- Všeobecné metodické usmernenie ÚVO k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) **č. 6-2022 z 16.05.2022**

Dodatky – predmet kontroly

Max. hodnota zmeny 50%

- Zmeny zmluvy malého rozsahu – max. 15%, resp. 10% (kumulatívne) - **§ 18 ods. 3 ZVO**
- Prekročenie limitu v dôsledku zmeny zmluvy – napr. v prípade ak VO/O obstarával postupom zákazky s nízkou hodnotou a zmenou zmluvy sa mení hodnota zmluvy bez DPH, ktorá prekračuje limit pre podlimitné zákazky
- Zmena zmluvy – úprava jednotkovej ceny
 - Indexácia zapracovaná v zmluve (musí byť uvedená táto možnosť v pôvodnej zmluve - **§ 18 ods. 1 písm. a)**
 - Na základe vis maior - **§ 18 ods. 1 písm. c)**
 - Inak nejde o zmenu v súlade s § 18 ods. 1

Zmena zmluvy – výpočet hodnoty zmeny

- ❑ Zmeny zmluvy sa zásadne posudzujú z hľadiska vyjadrenia ich absolútnej hodnoty, a teda hodnotou všetkých zmien je potom **absolútna hodnota všetkých zmien** (plusových i mínusových). V opodstatnených prípadoch by však mohlo dôjsť k vzájomnému započítaniu plusových a mínusových hodnôt zmien - plnení v určitom rozsahu, ak by doplňujúce plnenia boli vzájomne zameniteľné s pôvodnými plneniami, ktoré sa realizovať nebudú.
- ❑ Vzájomná zameniteľnosť plnení, či zmien zmluvy sa musí posudzovať vždy od prípadu k prípadu, keďže v tomto smere nie je možné ustanoviť generálne pravidlo, na základe ktorého by sa dala určovať vzájomná zameniteľnosť jednotlivých zmien zmluvy, resp. zmluvných plnení

Výpočet hodnoty zmeny príklady

- ❑ Maľovanie by sa zmenilo z bielej farby na červenú a nedošlo by k špecifickej zmene dodávateľa, ceny, dostupnosti atď. V takom prípade je zmena zameniteľná a do úvahy by mal byť vzatý iba rozdiel v cene (biela je 1 000 eur, červená je 1 100 eur, takže **zmena zmluvy je plus 100 eur**).
- ❑ Naopak, v prípade zákazky na uskutočnenie stavebných prác predpokladajúcej výstavbu domu s parkovaním, pričom parkovanie sa nezrealizuje (–) a namiesto neho sa postaví na dom balkón (+), zmena nie je zameniteľná, keďže (potenciálni) uchádzači mohli navrhnúť iné pracovné metódy alebo riešenia keby vedeli, že dom bude vybavený balkónom a nebude sa realizovať parkovanie (absolútne hodnoty zmien: parkovanie 10 000 eur, balkón 20 000 eur, **zmena zmluvy je 10 000 eur + 20 000 eur**).

Povinné zverejňovanie

☐ Od 31.3.2022 je povinnosť zverejňovania zmlúv v Centrálnom registri zmlúv vrátane Dodatkov k zmluvám

☐ Zmluva musí byť zverejnená do 3 mesiacov odo dňa jej uzavretia

§ 47a ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov - ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

☐ Povinnosť zverejňovať zmluvy majú teda aj povinné osoby, ktorými sú obce, vyššie územné celky, ich rozpočtové alebo príspevkové organizácie, a povinné osoby, v ktorých majú viac ako 50% účasť.

☐ Pokiaľ povinná osoba zverejní zmluvu v Centrálnom registri zmlúv, nie je už povinná zverejniť ju na svojom webovom sídle.

☐ Podľa § 5a ods. 9 zákona o slobodnom prístupe k informáciám sa na webovom sídle povinnej osoby zverejňuje len zmluva, ktorá sa nezverejňuje v Centrálnom registri zmlúv. (napr. objednávky)

Zákazky z výnimky

Výnimka podľa hodnoty

- §1 ods. 14 – zákazky s nízkou hodnotou
- §1 ods. 15 < 10 000 €
- §1 ods. 13 – podlimitné a zákazky s nízkou hodnotou
- § 8 – stavebné práce

Výnimka bez ohľadu na hodnotu

- uvedená v ZVO §1 ods. 1 – 13 („in house“, horizontálna spolupráca a i.)
 - Osoba, ktorá nie je verejným obstarávateľom ani obstarávateľom okrem stavebných prác (50% a viac FP od verejného obstarávateľa)
- Jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania - Kapitola 3 *Zadávanie zákaziek, na ktoré sa zákon o verejnom obstarávaní nevzťahuje*

Zákazky z výnimky

V prípade výnimky, ktorá nie je viazaná na finančný limit, nie je povinnosťou prijímateľa predložiť určenie a výpočet PHZ.

Obdobne v prípade výnimiek, ktoré sú viazané na finančné limity podlimitných zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou (§ 1 ods. 13 a ods. 14) a zákaziek podľa § 1 ods. 15 ZVO nie je potrebné v osobitnom postupe určovať PHZ, ale rozhodujúce je, aby zmluva (prípadne objednávka), ktorá je uzatvorená s úspešným uchádzačom, bola vo finančnom limite, ktorý je spojený s možnosťou uplatnenia predmetnej výnimky (finančné limity sú uvádzané v EUR bez DPH).

Prijímateľ pri zadávaní podlimitnej zákazky, zákazky s nízkou hodnotou alebo zákazky podľa § 1 ods. 15 ZVO v režime výnimky nesmie zákazku umelo rozdeliť s cieľom vyhnúť sa pravidlám a postupom VO.

KONFLIKT ZÁUJMOV

- ❑ **môže narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania**
- ❑ jeden z najzávažnejších nedostatkov
- ❑ 100% korekcia - keď sa zistil neohlásený alebo nedostatočne zmiernený konflikt záujmov a dotknutému uchádzačovi sa podarilo získať predmetnú zákazku (predmetné zákazky)
- ❑ prijať primerané opatrenia a vykonať nápravu, ak sa zistí konflikt záujmov (napr. vylúčenie zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania)

KONFLIKT ZÁUJMOV

- Podľa článku 24 smernice EP a Rady o verejnom obstarávaní č. 2014/24/EÚ zo dňa 26. 02. 2014

*„Členské štáty zabezpečia, aby verejní obstarávatelia prijali vhodné opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov, ktoré vznikajú pri vykonávaní postupov obstarávania, ako aj ich identifikáciu a nápravu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými hospodárskymi subjektmi. Pojem konflikty záujmov zahŕňa prinajmenšom **každú situáciu**, keď zamestnanci verejného obstarávateľa alebo poskytovateľa obstarávacích služieb konajúceho v mene verejného obstarávateľa, ktorí sú zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu, **majú priamo alebo nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom obstarávania.**“*

KONFLIKT ZÁUJMOV

§ 23 ZVO

(3) Zainteresovanou osobou je najmä:

- a) zamestnanec verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo
- b) osoba s rozhodovacími právomocami verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.

KONFLIKT ZÁUJMOV

Verejný obstarávateľ

- Primátor/ starosta
- Poslanci
- Členovia komisie
- Externá spoločnosť realizujúca proces VO
- Projektant

Obstarávateľ

- Členovia štatutárneho orgánu

Úspešný uchádzač

- Členovia štatutárneho orgánu
- Subdodávateľ

Finančné opravy - korekcie

- Určujú sa podľa **Metodického pokynu CKO č. 5** k určovaniu finančných opráv, ktoré má riadiaci orgán uplatňovať pri nedodržaní pravidiel a postupov verejného obstarávania ako aj Zmluvy o poskytnutí NFP – Príloha č. 4
- Finančné opravy sú uvedené v Prílohe č. 1
- Uplatňujú sa v prípade ak je **zistené porušenie s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania**
- Zistenia nedostatkov VO, ktoré nie sú zaradené do prílohy č. 1, by sa mali riešiť v súlade so zásadou proporcionality a podľa možnosti analogicky s typmi nedostatkov uvedenými v prílohe
- V prípade zistenia viacerých porušení uvedených v prílohách tohto metodického pokynu sa uplatní jedna percentuálna sadzba, a to taká, ktorá sa vzťahuje na porušenie s vyššou sadzbou, teda finančné opravy sa nespočítavajú.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ